

**VALTER BOLJUNČIĆ, zastupnik u
Hrvatskom saboru**

Zagreb, 10. travnja 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 131. Poslovnika Hrvatskog sabora, podnosim Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Sukladno članku 135. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela sva potrebna obrazloženja dat će predlagatelj Valter Boljunčić.

Valter Boljunčić

Valter Boljunčić

PRIJEDLOG

**ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA,
GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Zagreb, 10. travnja 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj sadržana je u odredbi članka 133. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br. 90/92) je određeno da je sjedište Istarske županije u gradu Pazinu. Ista odredba zadržana je u kasnije donesenim zakonima kojima je uređena ova pravna materija: Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br.10/97) i Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br.86/06).

Međutim, u proteklom razdoblju od donošenja prvog Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br.90/92), zakonom određeno sjedište županije u gradu Pazin **nije zaživjelo** u neposrednoj primjeni zakona, niti se građani Istarske županije identificiraju sa ovim gradom kao sjedištem županije. Razlozi za takvu situaciju su različiti, a možemo ih svrstati u: povijesne, kulturne, znanstvene, gospodarske, prometne, te upravne.

Grad Pula kao jedinica lokalne samouprave ima **status velikog grada** i osmi je grad po veličini u državi, a istovremeno najveći je grad u Istarskoj županiji.

U sustavu naselja, prema *Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske* (NN 50/99), Pula spada u grupu većih regionalnih središta te kao jedino takvo središte u Istri treba poticati razvoj okolnih subregionalnih središta, a sve u cilju strategije policentričnog uravnoteženog razvitka države.

Za razliku od većine gradova u Istarskoj županiji koji su pretežno orijentirani na turizam i agrar, grad Pula je grad industrije, turizma i obrta, centar obrazovanja i kulture, velikih kulturno-povijesnih i umjetničkih vrijednosti. Kada se promatra funkcioniranje društvenih i javnih sadržaja grada u užem smislu (kao funkcionalni odnos grada i okruženja), činjenica je da se Grad Pula u zadnjih pola stoljeća kontinuirano razvijala kao regionalno središte bez obzira na to kakav je političko - teritorijalni ustroj vrijedio u pojedinim razdobljima bliže prošlosti. U tom je svojstvu Grad Pula, jedini grad u Istarskoj županiji, razvio sve funkcije karakteristične za naselja najvišeg regionalnog ranga. U te spadaju visoko školstvo, srednje škole, dio institucija u znanosti i kulturi (knjižnice, muzeji, kazalište), bolnica i javno zdravstvo te dio sudstva i uprave.

Istarska županija je najzapadnija hrvatska županija koja uključuje i najveći dio Istarskog poluotoka a sastoji se od 10 gradova i 31 općina. Više od 208.000 žitelja živi u Istarskoj županiji.

Grad Pula (Pola) je najveći grad i najveća urbana cjelina Istarske županije s metropolitanskim područjem koje broji više od 85.000 stanovnika, a uključuje općine: Barban, Fažanu, Ližnjan, Marčanu, Medulin, Svetvinčenat te grad Vodnjan. U samom gradu **živi 57.460 stanovnika**, što ga svrstava na osmo mjesto gradova po broju stanovnika u Hrvatskoj.

Povijest grada Pule započinje prije otprilike 3000 godina kada je na brežuljku na kojem se danas nalazi Kaštel nastalo prvo gradinsko naselje, utvrda Histra. Od tada pa sve do danas gradom su se izmijenjivali mnogobrojni vladari. Kroz većinu svoje povijesti grad je proživljavao brojne vrhunce i padove koji su potrajali sve do polovice 20. stoljeća kada je započet neprekinut kontinuirani razvoj, koji snažno utječe na razvoj naselja u njegovoj neposrednoj blizini kao i na području cijele županije.

Prometno je grad Pula Istočnim krakom Istarskog ipsilona spojen na mrežu hrvatskih autocesta, a zapadnim krakom iste poluautoceste izravno je spojena sa slovenskim autocestama, dakle, čitavim sustavom autocesta EU-a. *Autobusnim vezama* povezan je velikim brojem mjesnih, domaćih i međunarodnih linija koje polaze s glavnog autobusnog kolodvora u samome gradu. Javni gradski prijevoz održava gradski prijevoznik Pulapromet na gradskim i prigradskim linija.

Putnički pomorski promet također povezuje grad s obližnjim otocima, ali i s Lošinjom, Zadrom, te Venecijom u Italiji. *Zračna luka Pula* smještena sjeveroistočno od grada Pule služi kao domaće i međunarodno odredište, koje ponovno postaje jako prometno središte. Zračna luka je jedna je od devet zračnih luka u Hrvatskoj koja je u 2011. godini ostvarila promet veći od 350 tisuća putnika, što predstavlja udvostručenje prometa u posljednjih sedam godina. *Željeznički promet* je danas u Puli slabo razvijen, izuzev županijskog željezničkog prijevoza kojim se u Pulu i obrnuto iz velikog dijela Istre svakodnevno vozi priličan broj putnika (Pula-Lupoglav). Razlog tomu je činjenica da grad Pula nije izravno povezana s ostatkom hrvatskog sustava željeznica, kao uostalom ni ostatak Istarske županije, već se u druge dijelove Hrvatske mora putovati preko Slovenije.

Gospodarstvo Istarske županije danas je vrlo raznoliko i sveobuhvatno i s obzirom na svoje gospodarske potencijale i mogućnosti poslovne suradnje predstavlja vrlo atraktivno područje za domaće i strane ulagače. Prirodni resursi, povoljan zemljopisni položaj kao najzapadnije hrvatske županije, duga gospodarska tradicija, kvalificirana radna snaga i dostignuta razina usvojenog tehnološkog znanja omogućili su da je Istarska županija jedna od gospodarski najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj. U Istarskoj županiji vrlo je razvijena prerađivačka industrija, s tradicionalnom poljoprivredom, ribolov, izgradnja i proizvodnja građevnih materijala (vapno, cement, opeka, kamen), trgovina i transport. Najrazvijenije grane industrije su brodogradnja (Uljanik d.d. sa sjedištem u Gradu Puli) i prerada metala, drva (namještaj), stakla, plastike, tekstila, duhana. Prema ekonomskim pokazateljima, vodeće djelatnosti su prerađivačka industrija, turizam i trgovina.

Prema podacima baze podataka HGK u gradu **Pula** 2011. godine bilo je registrirano 2.408 aktivnih trgovačkih društava i 1585 aktivnih obrta što u ukupnom broju trgovačkih društava Istarske županije čini 26,38% koliko približno isnosi i udio u ukupnom prihodu, dok broj aktivnih obrta u Puli u ukupnom broju aktivnih obrta u Istarskoj županiji čini 21,12%.

Organizirani turizam u Istri potječe još iz doba Rimljana, kada je car Vespazijan sagradio amfiteatar u Puli (Pulska arena) u svrhu zabave. U turističkoj djelatnosti grad Pula je u okviru Istre, a i Hrvatske jedan od najzanimljivijih turističkih gradova. Povoljan zemljopisni položaj, burna povijest i bogatstvo kulturno povijesnih spomenika učinili su Pulu jednom od najprivlačnijih turističkih odredišta na obalnom dijelu Jadrana. Danas grad raspolaže s modernom osnovom za prihvata i ugošćavanje domaćih i inozemnih gostiju - desetak hotela, dva kampa i nekoliko turističko apartmanskih naselja, te dvije marine. Broj noćenja u Puli u prvih devet mjeseci 2012. godine iznosio je 1 335 128, što je povećanje od 9% u odnosu na proteklu godinu, a broj turista u prvih 9 mjeseci 2012. godine iznosio je 233 418 što je povećanje od 5% u odnosu na proteklu godinu.

U području kulture kao rezultat svoje bogate političke povijesti, grad Pula je grad s kulturnom mješavinom ljudi i jezika s Mediterana i srednje Europe, iz antike i suvremenosti. *Muzeji* su kulturne i znanstvene ustanove od posebnog značaja za promicanje vrijednosti

lokalnih tradicija, a u gradu Puli locirani su: Arheološki muzej Istre, Povijesni i pomorski muzej Istre te novoosnovani Muzej suvremene umjetnosti Istre koji su utvrđeni kao kulturne ustanove od najvećeg značaja za razvoj muzealne kulture u Istri. Pored navedenih muzeja, muzejski postavi mogu se pronaći u Amfiteataru, Augustovom hramu i Nezakciju.

Grad Pula ima i dvije *knjižnice*: Sveučilišnu knjižnicu u Puli u sastavu Sveučilišta Jurja Dobrile, te Gradsku knjižnicu i čitaonicu koju čine Središnja knjižnica i 4 ogranka. U Gradu Puli se tradicionalno u prosincu održava godišnji Sjam knjige kojeg redovito posjećuju stanovnici cijele Istre i drugih regija.

Najvažnija *kazališna ustanova* u Istarskoj županiji je Istarsko narodno kazalište (INK) - Gradsko kazalište Pula. U gradu Puli djeluju i kazališta "MILK - Malo istarsko lutkarsko kazalište" i "Kazalište Dr. Inat". Iako je kroz povijest imala brojne kinematografe koje su posjećivali brojni građani, danas u gradu Puli djeluje samo jedno kino, "Kino Valli", koje je, nakon preuređenja, otvoreno uoči 55. Pulskog filmskog festivala u lipnju 2008. Uz ovo kino postoji i "Kinoteka INK-a" i sezonski otvoreno "Ljetno kino na Kaštelu". U Puli se već niz godina za redom u mjesecu srpnju održava Festival igranog filma. To je najstariji i najposjećeniji filmski festival u Hrvatskoj, te je jedan od tri najbolja i najspektakularnija festivala na otvorenom u Europi.

Na području grada Pule djeluju 4 kulturno-umjetnička društva koja njeguju tradicionalne istarske običaje, ali jednako tako i prezentiraju suvremena glazbena djela. Kulturno-umjetnička društva su "OKUD Istra", "KUD Matko Brajša Rašan", "KUD Uljanik" i "KUD Lino Mariani". U gradu još, kao samostalna udruga djeluju pulske mažoretkinje, te puhački orkestar. Autonomna kulturna proizvodnja i organiziranje civilnog društva događaju se prvenstveno u društvenom centru Karlo Rojc, bivšoj vojarni u kojoj danas djeluje preko stotinu registriranih udruga, organizacija i inicijativa, mnoštvo sastava te kreativnih poedinaca/ki.

U gradu Puli djeluju brojni **sportski** klubovi i organizacije. Nogometni klubovi na području Pule su "NK Istra", "NK Istra 1961", "NK Pula ICI", "NK Veli Vrh" i "NK Štinjan". Krajem godine u Domu sportova "Mate Parlov" tradicionalno se održava poznati malonogometni turnir Moja ulica, moja ekipa. Tradiciju boćanja održavaju klubovi "Olimpija" i "Uljanik". Borilačke vještine promiču hrvački klub "Istarski borac" i boksački klub "Pula". U gradu organizirani su brojni klubovi vezani uz vodene sportove: vaterpolski klubovi "UPAS Jadrograd" i "Pula", veslački klub "Istra", jedriličarski klubovi "Uljanik" i "Vega", te plivački klubovi "Pula" i "Arena", a u gradu djeluju i košarkaški klubovi "Pula 1981", "ŽKK Pula" i "Stoja", odbojkaški klubovi "Otp banka" i "Veli Vrh", atletski klub "Istra", muški i ženski rukometni klub "Arena", stolnoteniski klubovi "Istra" i "Arena", te Udruga za promicanje amaterskog sporta (UPAS). Od poznatijih sportskih objekata, u Puli je Dom sportova "Mate Parlov", u kojem su se održala europska i svjetska sportska natjecanja te novouređeni nogometni stadion „Aldo Drosina“ na kojem često nastupa hrvatska nogometna reprezentacija.

Obrazovne ustanove u gradu Puli obuhvaćaju 13 osnovnih škola i 12 srednjih škola, od kojih je jedna talijanska osnovna i srednja škola, te jedna privatna osnovna škola i gimnazija. Od visokoškolskih institucija u Puli postoji Sveučilište Jurja Dobrile osnovano 2006. koje je obuhvatilo prethodno postojeće pulske fakultete te Visoka tehnička škola u Puli - Politehnički studij.

Ustroj **pravosuđa i uprave** za Istarsku županiju koncentriran je na području Grada Pule. Prema Statutu Istarske županije, sjedište Skupštine Istarske županije je u Pazinu, sjedište Kabineta župana Istarske županije je u Puli, dok se svečane sjednice Skupštine, u pravilu, održavaju u Istarskoj sabornici - Dieta Istriana u Poreču. Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Istarske županije utvrđeno je 14 upravnih tijela koji obavljaju samouprave poslove iz djelokruga regionalne samouprave, od čega su sjedišta 2 upravna odjela u Gradu

Pazinu, u Gradu Puli 8 upravnih odjela, te po jedan upravni odjel Gradu Labinu, Gradu Poreču, Gradu Rovinju te Gradu Novigradu.

Ustroj ureda državne uprave kao prvostupanjskih tijela državne uprave u županijama uređen je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama („Narodne novine“ br. 21/02, 78/03, 131/06, 91/07 i 70/08), a kojim su određena sjedišta ureda državne uprave na način da su u svim županijama sjedišta ureda državne uprave određena u sjedištu županije, sa izuzetkom Istarske županije kojoj je sjedište Ureda državne uprave kao i svih njegovih ustrojstvenih jedinica određeno u Gradu Puli.

U Gradu Puli sjedište je **pravosudnih institucija** Općinskog suda, Županijskog suda kao suda sa određenom proširenom nadležnosti za cijelu Istarsku županiju, Prekršajnog suda, Županijskog državnog odvjetništva i Općinskog državnog odvjetništva. Isto tako u Puli je sjedište i PU Istarske.

Nasuprot tome, grad Pazin prvi se put spominje 983. godine kao tzv. Pazinska utvrda. Nakon što je Hrvatska 1991. godine postala neovisna, Pazin, iako je po ekonomskoj snazi zaostajao za Pulom, određen je kao sjedište Istarske županije uglavnom iz povijesnih razloga (U tom je gradu Pokrajinski NOO za Istru donio odluku kojom se Istra priključuje Hrvatskoj. Ta je odluka godine 1947. potvrđena Pariškim mirovnim ugovorom)

U gradu Pazinu **živi 8.638 stanovnika**, te je šesti po veličini grad u Istarskoj županiji. Zahvaljujući svom položaju u središtu Istre, cestovno je povezan sa svim gradovima u Istri, a upravo kroz njega prolazi i Istarski ipsilon koji ga preko tunela Učka povezuje sa Rijekom i ostatkom Hrvatske. Željeznički promet je danas u Pazinu kao i u Puli slabo razvijen.

Prema podacima baze podataka HGK u gradu **Pazinu** 2011. godine bilo je registrirano 263 trgovačkih društava što u ukupnom broju trgovačkih društava Istarske županije čini 2,88%., te ostvaruju oko 5% ukupnog prihoda., uz oko 6% ukupno zaposlenih u županiji. U gradu Pazinu aktivan je 201 obrt, što u ukupnom broju obrta u Istarskoj županiji čini 2,67%. Najviše je trgovačkih društava registrirano za djelatnost trgovine, poslovanje nekretninama te za prerađivačku djelatnost i građevinarstvo..

Kulturne ustanove u Gradu Pazinu su: Etnografski muzej Istre i Državni arhiv u Pazinu utvrđeni kao kulturne ustanove od najvećeg značaja za razvoj muzealne kulture u Istri. U gradu djeluje katedra Čakavskog sabora., Istrakon - festival fantastike i znanstvene fantastike (održava se jednom godišnje u Pazinu) i Dani Julesa Verna- književno, kulturološki festival.

U Pazinu djeluju **sportski klubovi**: NK Pazinka Qubik - nogometni klub, Sportsko društvo Trickeri , boćarski klubovi "Kamen, "Reginex" i "Usluga" Karate klub Pazin.

U Gradu Pazinu djeluje 1 osnovna škola, 2 srednje škole , Pučko otvoreno učilište, Gradska knjižnica te odjeli Riječkog veleučilišta.

Od 14 upravnih tijela Istarske županije, dva upravna tijela imaju sjedište u Pazinu: Stručna služba za poslove Skupštine, te Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo i vodoprivredu.

U **Pazinu je sjedište** Općinskog suda, Stalne službe Trgovačkog suda u Rijeci, Prekršajnog suda, Općinskog državnog odvjetništva.

Zaključno, iz navedenih opisa osnovnih obilježja grada Pule i grada Pazina proizlazi da je **grad Pula kulturno, znanstveno, gospodarsko i upravno sjedište Istarske županije, kao i prometno središte** zbog značajnih objekata prometne infrastrukture, te da stanovništvo Istarske županije gravitira tom središtu. Stoga, nema opravdanja da sjedište ove županije bude u gradu Pazinu, naročito iz razloga što stanovnici Istarske županije iz sociološko-povijesnih razloga nisu prihvatili grad Pazin kao sjedište Istarske županije od samog njenog osnivanja pa sve do danas.

Posljedice koje će proisteći donošenjem ovog Zakona su usklađenje sjedišta Istarske županije koje je propisano zakonom (grad Pazin), s objektivnom činjenicom (stvarnim

središtem) Istarske županije u gradu Puli, što će doprinijeti ekonomičnosti, efektivnosti i efikasnosti života i rada u Istarskoj županiji.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA

Tekst prijedloga zakona s obrazloženjem daje se u prilogu.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJI SE MIJENJA I DOPUNJE

Tekst odredbi Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj koji se mijenja dane su u prilogu ovoga zakona.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Članak 1.

U Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br.86/06) u članku 3. stavak 1. točki XVIII riječ „ Pazinu“ mijenja se i glasi: „Puli - Pola“.

U članku 3. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

«Obzirom na posebnosti Istarske županije i policentričnog razvoja županije sjedište Skupštine Istarske županije je u Pazinu».

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

OBRAZLOŽENJE ODREDBI PRIJEDLOGA ZAKONA

Uz članak 1. - Izmjenama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br.86/06) predlaže se da umjesto Pazina sjedište Istarske županije bude u Puli-Pola. Nadalje, ozirom na posebnosti Istarske županije i policentričnog razvoja županije predlaže se da sjedište Skupštine Istarske županije bude u Pazinu.

Uz članak 2. - Izmjene Zakona stupa na snagu osmog dana od objave u »Narodnim novinama«.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJI SE MIJENJAJU

Članak 3.

Županije na području Republike Hrvatske su:

- I. Zagrebačka županija sa sjedištem u Gradu Zagrebu,
- II. Krapinsko-zagorska županija sa sjedištem u Krapini,
- III. Sisačko-moslavačka županija sa sjedištem u Sisku,
- IV. Karlovačka županija sa sjedištem u Karlovcu,
- V. Varaždinska županija sa sjedištem u Varaždinu,
- VI. Koprivničko-križevačka županija sa sjedištem u Koprivnici,
- VII. Bjelovarsko-bilogorska županija sa sjedištem u Bjelovaru,
- VIII. Primorsko-goranska županija sa sjedištem u Rijeci,
- IX. Ličko-senjska županija sa sjedištem u Gospiću,
- X. Virovitičko-podravska županija sa sjedištem u Virovitici,
- XI. Požeško-slavonska županija sa sjedištem u Požegi,
- XII. Brodsko-posavska županija sa sjedištem u Slavanskom Brodu,
- XIII. Zadarska županija sa sjedištem u Zadru,
- XIV. Osječko-baranjska županija sa sjedištem u Osijeku,
- XV. Šibensko-kninska županija sa sjedištem u Šibeniku,
- XVI. Vukovarsko-srijemska županija sa sjedištem u Vukovaru,
- XVII. Splitsko-dalmatinska županija sa sjedištem u Splitu,
- XVIII. Istarska županija sa sjedištem u Pazinu,
- XIX. Dubrovačko-neretvanska županija sa sjedištem u Dubrovniku,
- XX. Međimurska županija sa sjedištem u Čakovcu